

ПОЧЕО У МАРТУ
2011: Крвавом
сукобу у Сирији
не назире се крај

ЖИВАДИН ЈОВАНОВИЋ, НЕКАДАШЊИ МИНИСТАР
ИНОСТРАНИХ ПОСЛОВА СРЈ

Добра воља гаси жарништа

Главна опасност долази од најмоћнијих
сила чији потенцијали слабе, па је неопходна
хитна обнова дијалога под окриљем УН

Црне прогнозе о могућности новог глобалног сукоба нису случајне, каже за "Вести" Живадин Јовановић, некадашњи министар иностраних послова СР Југославије и председник Београдског форума за свет равноправних који опасност од новог светског рата види у дуготрајној кризи садашњег система, продубљивању неповерења, заштравању односа између најмоћнијих светских сила и одсуству стратешког дијалога.

Притом, како истиче, силе које услед краја униполарности у свету губе привилегије, размишљају да их задрже силом, укључујући и нуклеарну. - Погоршавају се односи Русије и САД, САД и Кине, Русије и ЕУ, а то не би требало олако схватати - указује наш саговорник, уз напомену да кључни пла-

Нагомилане претње

Претња су, каже Живадин Јовановић, и кршење безбедносног и правног поретка успостављеног на исходу Другог светског рата, ревизија нове историје при чему су разбијање СФРЈ и агресија НАТО на СРЈ, били тачка преокрета ка примени "права силе" и ширење НАТО ка Русији, па кршење повеље УН, неприкосновене улоге СБ УН и Завршног документа Оебса као и милитаризација привреде, политичког одлучивања и дипломатије.

Живадин
Јовановић

Слом капитализма

- На делу је криза глобалног светског поретка. Стари је прилично разорен после пада Берлинског зида, а победници Хладног рата не желе правила или ограничења за себе, већ за друге, што није знак разумевања нове реалности. Економска криза је последица превазиђености неолибералног капитализма и зато се не решава ни рестрикцијама, ни ситним поправкама, нарочито не енормним штампањем долара или евра - каже Живадин Јовановић и истиче да је пандемија разоткрила нехуману природу система.

не-тарни играчи одмеравају сопствене снаге, користећи проблеме у неким подручјима и мале вруће ратове. - Блискоисточна криза може бити извор већег сукоба, а шири се од Сирије до Ирака ка Чеченији, Азербејџану и Јерменији и гледано даље на жарништа попут оног у Сомалији. То су коцкице миља с латентном могућношћу прерастања у веће окршаје, а приметни су пицици највећих сила на планети.

Велика је опасност у одсуству отпора дестабилизацији и глобализацији.

- Над Блиским истоком крећу се на малом опсегу, амерички, руски и турски бомбардери, што може имати велике последице. УН не реагују на раст тензија и ратноухашкачку пропаганду, а није се једном десило да је свет због недовољно савести ушетао у светски сукоб. Потцењена је опасност, а кумулирају се кризе мултинационалног либералног

корпорацијског система, па економска и нова изазвана корона вирусом.

Профит је, каже он, постао сам себи циљ, а у социјалном раслојавању, капитал је отуђен и државне структуре сервис нехуманог система.

- Систем је произвео економску кризу кака је била од 2008. до 2012, али није решена. Пандемија је дошла сада као шок, али она није изазвала нову, већ продубила и убрзала постојећу кризу поретка и има центара моћи који мисле да би се тај систем могао спасити сукобом светских размера.

НАТО трупе се, каже, гомилају од Балтика преко Црног до Средоземног мора и Персијског залива, али и од Јапана, Тајвана и Јужне Кореје, преко Јужног кинеског мора до острва у Индијском океану.

- На делу је и милитаризација Европе, губљење њене стратешке стабилности и продубљивање системске кризе, па трка у наоружању, минијатуризација нуклеарног оружја, тј. стратегије која укључује право на његову превентивну употребу, санкције и трговински пропагандни ратови којима се Русија и Кина проглашавају малим, отимачина природних, енергетских и стратешких ресурса, масовне миграције и коришћење тероризма.

Сва та дешавања говоре, према речима Јовановића, да главна опасност долази од

најмоћнијих чији потенцијали слабе, а како наводи, тај пад њихове моћи датира од НАТО напада на СРЈ 1999, када је планета из униполарности почела да се креће ка мултиполаризацији.

- Ова промена доводи у искушење САД и Запад да силом бране позиције које су имали у прошлости и делује да ће они и њихов инструмент НАТО пре бранити сопствену униполарност, него мирно посматрати како Русија, Кина и остале земље БРИКС израстају у нову глобалну реалност.

Изаз из овог стања он види у хитној обнови дијалога најмоћнијих под окриљем УН на самиту сталних чланица СБ.

Дијалог, пад тензија и неповерења и мултилатерализам су приоритет, јер шта је логичније од минимума заједничких интереса у које спадају и контрола пандемије, владавина права, нормализација рада светских институција, мирно решавање конфликта и спорова, покретање инклузивног раста светске економије, реafirмација суверене равноправности без мешања у унутрашње послове држава, залагање за људска права правним средствима, а никако силом, претњама и уценама - каже Јовановић.

Све се
врти око
профита